

Γραμματική # 8

Όνομα:

Επώνυμο:

Ημερομηνία:

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ (α): ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ, ΔΕΙΚΤΙΚΕΣ, ΚΤΗΤΙΚΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Αντωνυμία είναι ένα μέρος του λόγου, δηλαδή, κατηγορία λέξεων, που μπαίνουν στη θέση άλλων λέξεων, για να αποφύγουμε την επανάληψη, ή όταν δεν ξέρουμε ή δε θέλουμε να πούμε κάτι.

“ΑΝΤΙ + ΟΝΟΜΑ” → στη θέση Ονομάτων, δηλαδή, Ουσιαστικών και Επιθέτων.

Μπαίνουν στη θέση Ουσιαστικού ή ολόκληρης Ονοματικής Φράσης. π.χ. μια φράση που έχει Επίθετο και Ουσιαστικό. Αυτές τις λέμε Ουσιαστικές Αντωνυμίες.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

(έντονα γράμματα: Αντωνυμία, διαγραμμένο: αυτό που η Αντωνυμία αντικαθιστά).

- Οι Αχαιοί παρακάλεσαν τον Αχιλλέα, αλλά **αυτός** (~~ο Αχιλλέας~~) δεν υποχώρησε.
- Ο σκύλος **μου** (~~που ανήκει σε μένα~~) αρρώστησε και **τον** (~~τον σκύλο μου~~) πήγα στον κτηνίατρο.
- Ένα κιλό αλεύρι φτάνει, δηλαδή (~~εσκευασία ενός κιλού~~) **τόσο** αλεύρι.
- Μου το** είπε **ο ίδιος**. (π.χ. ~~ο φίλος μου που θα έκανε το πάρτι~~ είπε ~~σε μένα~~ ότι ~~το πάρτι του τελικά~~ δε θα γίνει).
- Κάποιος** (~~που χορτάζει~~) έφερε γλυκά.
- Οι περισσότεροι φίλαθλοι λένε ότι η φάση ήταν πέναλτι, **άλλοι** (~~φίλαθλοι εκτός από αυτούς που ήδη αναφέραμε~~) λένε ότι σίγουρα **αυτό** (~~η φάση~~) δεν ήταν πέναλτι.

Μπορούμε να πούμε επίσης ότι αντικαθιστούν και Επίθετα (κι έτσι, λειτουργούν ως Επίθετα. Τις λέμε Επιθετικές Αντωνυμίες).

α. Θέλω ένα καινούριο παλτό. Να! **τέτοιο** παλτό (~~καινούριο~~).

ΥΠΑΡΧΟΥΝ 8 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ.

Προσωπικές

1. εγώ, εσύ, αυτός-ή-ό ...

Κτητικές

1. μου, σου, του/της ...
2. δικός -ή -ό μου, δικός -ή -ό σου, δικός -ή -ό του...

Αυτοπαθείς

3. ο εαυτός μου, σου, του...

Οριστικές

1. ο ίδιος, η ίδια, το ίδιο...
2. μόνος, -η, -ο μου, σου, του...

Δεικτικές

1. αυτός, -ή, -ό...
2. (ε)τούτος, -η, -ο...
3. εκείνος, -η, -ο...
4. τέτοιος, -α, -ο...
5. τόσο, -η, -ο...

Αναφορικές

1. που
2. ο οποίος, -α, -ο...
3. όποιος, -α, -ο...
4. όσος, -η, -ο...

(Αναφορικές, συνέχεια)

5. ό,τι
6. οποιοσδήποτε...
7. οσοσδήποτε...
8. οτιδήποτε

Ερωτηματικές

1. τι
2. ποιος, -α, -ο...
3. πόσος, -η, -ο...

Αόριστες

1. ένας, μια/μία, ένα...
2. κανένας/κανείς, καμιά/καμία, κανένα...
3. κάποιος, -α, -ο...
4. μερικοί, -ές, -ά...
5. κάτι, κατιτί
6. τίποτε/τίποτα
7. κάμποσος, -η, -ο...
8. κάθε
9. καθένας, καθεμιά/καθεμία, καθένα...
10. καθετί
11. ο, η, το δείνα
12. ο, η, το τάδε
13. άλλος, -η, -ο...

Ουσιαστικές Αντωνυμίες είναι: οι Προσωπικές, οι Αυτοπαθείς, η Αόριστη: ένας, μια, ένα, και οι Αναφορικές ο οποίος, η οποία, το οποίο και που.

Επιθετική Αντωνυμία είναι η Δεικτική αυτός-ή,-ό.

Όλες οι άλλες Αντωνυμίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως Ουσιαστικές και ως Επιθετικές.

Υπάρχουν **Κλιτές Αντωνυμίες** (στον πίνακα σημειώνονται με) και **Ακλιτές** (που δεν αλλάζουν μορφή).

ΠΡΟΣΟΧΗ. Η ίδια λέξη μπορεί να είναι σε διαφορετικές προτάσεις → διαφορετική Αντωνυμία (π.χ. *αυτός, μου* → προσωπική ή κτητική ή...) ή ακόμα να μοιάζει με Αντωνυμία αλλά είναι κάτι άλλο (π.χ. *το* → Άρθρο ή Αντωνυμία, *ένας* → Αντωνυμία, Άρθρο ή αριθμητικό Επίθετο;).

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ

Φανερώνει τα τρία πρόσωπα στο λόγο: εγώ, εσύ, αυτός,-ή,-ό.
ΚΛΙΣΗ (όλοι οι τύποι)

	Δυνατός Τύπος Α' Πρόσωπο	Αδύνατος Τύπος Α' Πρόσωπο	Δυνατός Τύπος Β' Πρόσωπο	Αδύνατος Τύπος Β' Πρόσωπο	Δυνατός Τύπος Γ' Πρόσωπο Αρσενικό	Αδύνατος Τύπος Γ' Πρόσωπο Αρσενικό	Δυνατός Τύπος Γ' Πρόσωπο Θηλυκό	Αδύνατος Τύπος Γ' Πρόσωπο Θηλυκό	Δυνατός Τύπος Γ' πρόσωπο Ουδέτερου	Αδύνατος Τύπος Γ' Πρόσωπο Ουδέτερο
Ενικός Αριθμός										
Ονομαστική	εγώ	—	εσύ	—	αυτός	τος	αυτή	τη	αυτό	το
Γενική	εμένα (μένα)	μου	εσένα (σένα)	σου	αυτού (αυτουνού)	του	αυτής (αυτηνής)	της	αυτού (αυτουνού)	του
Αιτιατική	εμένα (μένα)	με	εσένα (σένα)	σε	αυτόν	τον	αυτή(ν)	τη(ν)	αυτό	το
Κλητική	—	—	εσύ	—	—	—	—	—	—	—
Πληθυντικός αριθμός										
Ονομαστική	εμείς	—	εσείς	—	αυτοί	τοι	αυτές	τες	αυτά	τα
Γενική	εμάς	μας	εσάς	σας	αυτών (αυτωνών)	τους	αυτών (αυτωνών)	αυτών (αυτωνών)	αυτών (αυτωνών)	τους
Αιτιατική	εμάς	μας	εσάς	σας	αυτούς	τους	αυτές	τις/τες	αυτά	τα
Κλητική	—	—	εσείς	—	—	—	—	—	—	—

ΣΗΜΕΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΕΞΟΥΜΕ

3 πρόσωπα (α',β',γ') σε 2 Αριθμούς (Ενικό και Πληθυντικό) ~ 6 Πρόσωπα (...).

3 Γένη (Αρσενικό, Θηλυκό, Ουδέτερο) στο Γ' Πρόσωπο μόνο.

Πτώσεις. Κλητική μόνο στο β' Πρόσωπο.

ΙΔΙΟΙ ΤΥΠΟΙ σε διαφορετικές πτώσεις: Όπως βλέπουμε η Γενική και η Αιτιατική Πληθυντικού στο α' Πρόσωπο αλλά και στο β' είναι ίδιες.

Γενική: **μας, σας.** Αιτιατική (πάλι) **μας, σας.**

Πότε τα **μας, σας** είναι γενική και πότε αιτιατική;!

Παραδείγματα:

α. **Μας** έφερε τα ψώνια. Πτώση;

β. **Μας** κάλεσε στο πάρτι. Πτώση;

Για να βρούμε την πτώση, αρκεί να κάνουμε τον Πληθυντικό → Ενικό Αριθμό:

α. *Μου* έφερε τα ψώνια. → Γενική

β. **Με** κάλεσε στο πάρτι. → Αιτιατική

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ με ίδια σημασία:

- Οι τύποι της Αιτιατικής (αλλά όχι της Γενικής!) **εμένα** και **εσένα** μετά τις προθέσεις **από** και **για** χάνουν συνήθως το αρχικό φωνήεν **ε—**, π.χ. *Από μένα για σένα*, αντί *Από εμένα για εσένα*.
- Στη Γενική Ενικού και Πληθυντικού, καθώς και στην Αιτιατική Πληθυντικού του γ' Προσώπου, σε καθημερινό προφορικό λόγο / ύφος υπάρχουν οι τύποι **αυτουνού, αυτηνής, αυτωνών** και **αυτουνούς**, π.χ. *Το είπαμε πολλές φορές ότι το μολύβι είναι αυτουνού, όχι δικό σου!*
- Οι τύποι της αιτιατικής ενικού του α' και β' προσώπου συχνά χάνουν το αρχικό **ε-** μετά

τις προθέσεις **από** και **για**. **Για μένα, για σένα, από μένα, από σένα.**

- Τις / τες:** Ο Αδύνατος Τύπος του Θηλυκού γ' Προσώπου στην Αιτιατική Πληθυντικού **τις** μπαίνει πριν από ρήμα, ενώ ο τύπος **τες** μετά το ρήμα: (τις χαιρέτησα /χαιρέτισέ τις).
- Η Ονομαστική Αδύνατου Τύπου: **τος/τη/το/του/τες/τα** → μόνο στη φράση: *Να τος! Να τη!...*

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ για το τελικό -ν.

Το τελικό **ν** προσωπικής αντωνυμίας στην αιτιατική ενικού **Αρσενικού χένους** (αυτόν, τον) διατηρείται στον γραπτό λόγο πάντοτε, π.χ.

Παραδείγματα: *Δεν τον είδα. Τον μπέρδεψε η άσκηση. Τον νικήσαμε τον πυρετό! Τον χαιρέτησα.*

Το τελικό **ν** στην αιτιατική ενικού **Θηλυκού χένους** (αυτή/ν, τη/ν) μένει στον γραπτό λόγο μόνο όταν η επόμενη λέξη αρχίζει με **φωνήεν** ή: **κ, π, τ, ξ, ψ, γκ, μπ, ντ, τζ.**

Παραδείγματα: *Δεν την είδα. Την μπέρδεψε η άσκηση. Τη νικήσαμε τη γραμματική! Τη χαιρέτησα.*

ΞΕΧΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ & ΤΟ ΟΡΙΣΤΙΚΟ ΑΡΘΡΟ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ≠ ΚΤΗΤΙΚΗ > ΔΕΣ ΤΙΣ ΚΤΗΤΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ≠ ΔΕΙΚΤΙΚΗ (Στο γ' ΠΡΟΣΩΠΟ)

Το γ' πρόσωπο της Προσωπικής Αντωνυμίας (αυτός, — ή, — ό) χρησιμεύει για να ξεχωρίσουμε αυτό για το οποίο μιλάμε όταν χρειάζεται από το εγώ (α' πρόσωπο) και το εσύ (β' πρόσωπο) — όχι για να το δείξουμε. Όταν πρέπει να πούμε αν είναι προσωπική ή δεικτική πρέπει να το θυμάμαι. Δεν είναι, πάντως, εύκολη η διάκριση! Διάβασε περισσότερα στην ενότητα για τις Δεικτικές.

Παραδείγματα:

- Ξέρω καλά τον Μάρκο, αλλά εσένα όχι. Αυτός είναι γείτονας, εσύ όχι.* → ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ

- Ο Στέλιος με κέρασε στην ταβέρνα! Αυτός έτσι κάνει πάντα → ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ.
- [Αυτόν τον Μάρκο ξέρω! → ΔΕΙΚΤΙΚΗ.
- Αυτόν που είπαμε ξέρω (πάλι δείχνω, αυτή τη φορά όχι στο χώρο αλλά στο χρόνο. Δεν ξεχωρίζω, λοιπόν, α',β,γ' πρόσωπο, αλλά δείχνω) → ΔΕΙΚΤΙΚΗ.].

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ ≠ ΑΡΘΡΟ

Δεν πρέπει να μπερδεύουμε τα (οριστικά) άρθρα με τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας γ' προσώπου (του, της, τον, τους, την, τις, το, τα).

✓ Τα άρθρα μπαίνουν πριν από ονόματα (ουσιαστικά ή επίθετα +ουσιαστικά),

✓ ενώ οι αντωνυμίες πριν ή μετά από ρήμα.

Το άρθρο συνοδεύει όνομα και δεν μπορούμε να το αντικαταστήσουμε με κάτι άλλο. Η αντωνυμία αντικαθιστά όνομα και στη θέση της μπορούμε να βάλουμε όνομα.

Παραδείγματα:

- Τα τετράδια είναι εδώ. Φέρε μας τον λογαριασμό. Τους τελευταίους μήνες ξεκουράζομαι. → **ΑΡΘΡΑ**.
- Φερ'τα μας. Άκουσέ τον. Φύτεψέ τα εκεί. Ειδοποίησέ την επιτέλους! → **ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ**.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ ΣΥΝΕΧΟΜΕΝΕΣ (σ'το, σ'τη κ.λπ.) ≠ ΕΜΠΡΟΘΕΤΟ ΑΡΘΡΟ (στο, στη κ.λπ.)

Πολύ συχνά έχουμε στη σειρά 2 αδύνατους τύπους Προσωπικής Αντωνυμίας "σου + τον, την, το κ.λπ.→ σ'τον, σ'την κ.λπ.), ενώ άλλες φορές το εμπρόθετο άρθρο ("στον, στην" κ.λπ.). Στον προφορικό λόγο ακούγονται το ίδιο. Όμως γράφονται αλλιώς. Οι δύο αντωνυμίες χωρίζονται με **απόστροφο**, ενώ το εμπρόθετο άρθρο γράφεται **συνεχόμενο**.

Παραδείγματα:

- **Σ'το** (σου το) είπα ότι είναι **στο** ντουλάπι.
- Τις ρακέτες θα **σ'τις** (σου τις) φέρω **στις 19.00**.

ΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

Δεικτικές αντωνυμίες ονομάζονται αυτές που χρησιμοποιούνται **για να δείξουμε κάτι στο χώρο αλλά και στο χρόνο** – κοντινό ή μακρινό, πρόσωπο, ζώο, πράγμα, ή κατάσταση.

1. αυτός, -ή, -ό...
2. (ε)τούτος, -η, -ο...
3. εκείνος, -η, -ο...
4. τέτοιος, -α, -ο...
5. τόσο, -η, -ο...

1. Αυτός, αυτή, αυτό... Για (συνήθως) κοντινά πρόσωπα ή πράγματα στο χώρο ή το χρόνο, ή για κάτι στο οποίο αναφερθήκαμε προηγουμένως.

Είναι δύσκολο να την ξεχωρίζω από την προσωπική αλλά μπορώ να έχω στο μυαλό μου (τρόποι να την ξεχωρίζω):

(α) είναι συνηθισμένη.

(β) δες τον πίνακα (παλιά το *τούτος* ήταν πιο κοινό).

Ποιος; Αυτός (εκεί)	Κάτι κοντινό σε αυτόν που ακούει.
Ποιος; Τούτος (εδώ)	Κάτι κοντινό σε αυτόν που μιλάει / που δείχνει.
Ποιος; Εκείνος (εκεί)	Κάτι μακρινό και από τους δύο.

Όταν, λοιπόν το αυτός έχει σημασία ότι κάτι το δείχνουμε σε κάποιον (και μπορεί να αντικατασταθεί από το τούτος), έχουμε δεικτική.

Παραδείγματα:

Αυτός είναι ο φίλος μου (= Τούτος εδώ είναι ο φίλος μου) → δεικτική.

Εγώ όχι, αλλά αυτή, πριν μετακομίσει, τάζε όλες τις γάτες της γειτονιάς → προσωπική.

(γ) συνήθως έχει θέση ουσιαστικού ή επίθετου που προσδιορίζει **έναρθρο ουσιαστικό** (=ουσιαστικό με άρθρο).

Παραδείγματα:

- **Αυτός** ο επιβάτης...
- **Αυτή** τη φορά..
- **Αυτές** οι μέρες...

δ) πολλές φορές συνοδεύεται από το **που** (αλλά τότε η δεικτική σημασία δεν είναι τόσο φανερή).

Παραδείγματα:

- **Αυτό** που ψάχνεις δεν είναι εδώ.
- **Αυτή** που είπαμε είναι η ημερομηνία.

ε) κάποιες φορές τη συναντάμε με την πρόθεση **για** δείχνοντας την αιτία.

Παραδείγματα:

- **Για** αυτό που φάχνεις δεν είναι εδώ.
- **Γι' αυτό** το σοβαρό θέμα μιλάνε.

ε) φράσεις: **μ' αυτά και μ' αυτά ή μ' αυτά κι εκείνα** κ.λπ.

στ) συχνά είναι σε αντίθεση με την άλλη δεικτική, την **αντωνυμία εκείνος-η-ο**.

Παράδειγμα:

- **Μ' αυτούς** θα παίξουμε, **όχι μ' εκείνους**.

2. ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ κλίνονται όπως τα επίθετα σε ος – η – ο, χωρίς κλητική.

ΑΣΚΗΣΗ. ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ Χ ΣΤΟ ΣΩΣΤΟ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΤ.	ΑΡΘΡΟ ή ΕΜΠΡΟΘΕΤΟ ΑΡΘΡΟ	ΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΝ.
Εσύ φαίνεσαι μια χαρά, πάντως!			
Τον είδα πολλές φορές.			
Σ'το έχω ήδη δανείσει πολλές φορές!			
Αυτοί εκεί τι περιμένουν;			
Τον φίλο σου να τον σέβεσαι.			
Αυτό που έγινε λίγο πριν ήταν υπέροχο.			

ΚΤΗΤΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

Κτητικές είναι οι αντωνυμίες που φανερώνουν σε ποιο πρόσωπο ανήκει κάτι. Χρησιμοποιούνται πολύ συχνά.

- Κτητικές αντωνυμίες είναι οι:
- α. **μου, σου, του/της κ.λπ. (αδύνατος τύπος)**
 - β. **δικός -ή -ό μου, δικός -ή, -ό σου, δικός -ή -ό του κλπ. (δυνατός τύπος)**
- α) **μου, σου, του/της**
Οι γενικές των αδύνατων τύπων της προσωπικής αντωνυμίας μετά από ουσιαστικά. Χρησιμοποιούνται, όταν λέγεται απλά πως κάτι ανήκει σε κάποιο πρόσωπο, π.χ.
- Αυτό είναι το μολύβι μου. Αυτό είναι το μαχαζί μας.
 - Αυτή είναι η μαμά σου. Αυτός είναι ο οδηγός σας.

- Αυτό είναι το ποδήλατό του/της/του. Αυτά είναι τα βιβλία τους.
- β) Τα **δικός, δική, δικό με τις γενικές των αδύνατων τύπων της προσωπικής αντωνυμίας**. Χρησιμοποιούνται για έμφαση ή για αντίθεση: π.χ. **Δικό μας** είναι αυτό! Θέλω **το δικό μου** κλειδί, όχι το **δικό σου**.
Η αντωνυμία αυτή έχει **τρία πρόσωπα** και **δύο αριθμούς**, ανάλογα με το πρόσωπο και τον αριθμό των κτητόρων.
- Κλίνεται όπως τα επίθετα σε -ος, -η, -ο.

ΚΤΗΤΙΚΗ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ ΟΛΟΙ ΟΙ ΤΥΠΟΙ	ΑΡΣΕΝΙΚΟ, ΘΗΛΥΚΟ & ΟΥΔΕΤΕΡΟ			
	ΑΔΥΝΑΤΟΣ ΤΥΠΟΣ	ΔΥΝΑΤΟΣ ΤΥΠΟΣ		
	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
ΠΡΟΣΩΠΑ & ΚΤΗΤΟΡΕΣ (κτήτορας=ποιος έχει;)		ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	ΓΕΝΙΚΗ	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ
Α΄ πρόσωπο για έναν κτήτορα	μου	(ο/η/το) δικός/ή/ό μου	(του/της/του) δικού/δικής/ού μου	(τον/την/το) δικό/ή/ό μου
Β΄ πρόσωπο για έναν κτήτορα	σου	(ο/η/το) δικός/ή/ό σου	(του/της/του) δικού/δικής/ού σου	(τον/την/το) δικό/ή/ό σου
Γ΄ πρόσωπο για έναν κτήτορα (3 γένη)	του/της/του	(ο/η/το) δικός/ή/ό του/της/του	(του/της/του) δικού/δικής/ού του/της/του	(τον/την/το) δικό/ή/ό του/της/του
	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Α΄ πρόσωπο για πολλούς κτήτορες	μας	(οι/τα) δικοί/ές/ά μας	(των) δικών μας	(τους/τις/τα) δικούς/ές/ά μας
Β΄ πρόσωπο για πολλούς κτήτορες	σας	(οι/τα) δικοί/ές/ά σας	(των) δικών σας	(τους/τις/τα) δικούς/ές/ά σας
Γ΄ πρόσωπο για πολλούς κτήτορες (3 γένη)	τους	(οι/τα) δικοί/ές/ά τους	(των) δικών τους	(τους/τις/τα) δικούς/ές/ά τους

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ≠ ΚΤΗΤΙΚΗ

- Δεν πρέπει να μπερδεύουμε τις **Κτητικές Αντωνυμίες: μου, σου, του, της, μας, σας, τους, τις** με τους **Αδύνατους Τύπους** της Προσωπικής αντωνυμίας.
- Οι **προσωπικές αντωνυμίες βρίσκονται πριν ή μετά από ρήμα**, ενώ οι **κτητικές αντωνυμίες μπαίνουν μετά από ουσιαστικά**.

Παραδείγματα:

Δώσε **μας** τα τετράδια. Πες **μου** τι θες. **Σας** έδωσε θάρρος. **Της** είπε το μυστικό. **Σ'** το έφερε. **Τους** μάζεψε εδώ. **Τις** έχει δει. Δεν **τα** 'χει μάθει. **Του** έγινε συνήθεια→ **ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ**

Το βιβλίο **μου**. Τα κατορθώματά **σου**. Η αγάπη **της**. Τα πράγματά **του**. Χάσαμε τον χρόνο **μας**. Ευχαριστώ για την υπομονή **σας**. Τα νήπια πήγαν στην τάξη **τους**. **ΚΤΗΤΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ**.

ΑΣΚΗΣΗ. ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ Χ ΣΤΟ ΣΩΣΤΟ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ	ΚΤΗΤΙΚΗ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ	ΑΡΘΡΟ ή ΕΜΠΡΟΘΕΤΟ ΑΡΘΡΟ	ΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ
Δεν είναι εδώ ο Τάκης. Κι όμως, αυτός είναι συνεπής!				
Τ' άφησα εκεί για ευκολία.				
Είδα ένα τέτοιο στο μουσείο.				
Σ' το φυλάω για έκπληξη!				
Το σπίτι σας είναι κάπου εδώ, ε;				
Σας είδα προχθές τυχαία!				
Μ' αυτά και μ' αυτά χάσαμε!				
Να διαβάσω το δικό σου;				
Το δίκιο τελικά θα νικήσει.				